28 Ιουνίου 2014

Ο άνθρωπος και τα ζώα

/ Γενικά Θέματα

Φωτο:.foggiatoday.it

α) Όπως αναφέρεται στην Παλαιά Διαθήκη, με τον λόγο του Θεού δημιουργήθηκαν τα ζωντανά πλάσματα κάθε είδους: τετράποδα, ερπετά και θηρία, ψάρια της θάλασσας και πουλιά του ουρανού (βλ Γεν. 1, 20 κ.ε.).

Γράφει ο π. Βασίλειος Ι. Καλλιακμάνης

Τελειότερο από όλα τα κτίσμα-τα έπλασε ο Θεός τον άνθρωπο, ο οποίος είχε κοινωνία με Αυτόν και τον αναγνώριζε ως Κύριό του. Τα ζώα και ερπετά της Γης αποδέχονταν ως κύριό τους τον άνθρωπο. Με την πτώση, όμως, διαταράχθηκε η αρμονική αυτή σχέση και γεννήθηκε έχθρα ανάμεσά τους. Με την εν Χριστώ ανακαίνιση εντός της εκκλησίας επιτυγχάνεται η αναδημιουργία και αποκαθίσταται η κοινωνία Θεού και ανθρώπου, αλλά και του ανθρώπου με την κτίση.

β) Στην εκκλησιαστική παράδοση απαντούν πολλά παραδείγματα συμφιλίωσης του ανθρώπου με άγρια ζώα. Στον Βίο του αβά Αντώνιου αναφέρεται ότι εκείνος «χαριέντως» συνέλαβε ένα από τα άγρια θηρία που κατέστρεφαν τον λαχανόκηπό

του. Στη συνέχεια τα επιτίμησε λέγοντας: Γιατί με βλάπτετε, μολονότι εγώ δεν σας βλάπτω; «Απέλθετε, και εν τω ονόματι Κυρίου μηκέτι εγγίσητε τοις ώδε». Εκείνα υπάκουσαν στην παραγγελία του αγίου και έκτοτε δεν πλησίασαν στο κτήμα του. Επίσης, στον Βίο της οσίας Μαρίας της Αιγυπτίας αναφέρεται ότι λιοντάρι βοήθησε τον αβά Ζωσιμά στον ενταφιασμό της, ανοίγοντας με τα νύχια του το μνήμα.

γ) Στην εποχή μας, ο Γέροντας Παΐσιος Αγιορείτης (1924-1994) αγαπούσε και φρόντιζε τα άγρια ζώα που τον επισκέπτονταν στο καλύβι του. Πουλιά, αλεπούδες, τσακάλια, αγριόχοιροι κ.ά. τον προσέγγιζαν, αφού αναγνώριζαν «ότι το αφεντικό τους είχε ημερέψει». Ακόμη, «έκανε φιλίες» με φίδια και ποντίκια, διότι αυτά, όπως συνήθιζε να λέει, τα απεχθάνονται και τα εχθρεύονται οι άνθρωποι. Παράλληλα κοσμούσε τη διδαχή του με παραδείγματα από τη ζωή των ζώων και των εντόμων, η οποία θεωρούσε ότι μπορεί να αποτελέσει αφορμή πνευματικής ωφέλειας για τον καθένα. Με απλότητα δίδασκε: «Ακόμη και τα άγρια ζώα μπορούν να διακρίνουν έναν άνθρωπο που τα αγαπάει από έναν κυνηγό που θέλει να τα σκοτώσει. Τον κυνηγό τον αποφεύγουν, τον άνθρωπο που τα αγαπάει τον πλησιάζουν. Νόμιζα ότι δεν συμβαίνει το ίδιο με τα φίδια, γιατί το φίδι είναι το μόνο ζώο που δεν αγαπιέται από τους ανθρώπους. Διαπίστωσα όμως αργότερα ότι και τα φίδια διαισθάνονται την αγάπη του ανθρώπου και πιάνουν φιλία μαζί του».

δ) Τα παραπάνω ίσως ηχούν παράξενα στην ακοή μας και ίσως θεωρηθούν από ορισμένους μυθοπλασίες, διότι προφανώς χάθηκε η πνευματική λεπτότητα και ο σεβασμός στην υλική δημιουργία του Θεού. Η έχθρα και το μίσος που καλλιεργείται μεταξύ των ανθρώπων μεταφέρεται στη συνέχεια και στα ζώα. Επειδή «αλλήλους δάκνωμεν και κατεσθίωμεν» (βλ. Γαλ. 5, 15), η βία και η εχθρότητα εκδηλώνονται και προς την άλογη κτίση. Μέχρι και νόμοι εισήχθησαν πρόσφατα προς ψήφιση στο ελληνικό κοινοβούλιο, για να ρυθμίζουν τη συμπεριφορά των ανθρώπων προς τα κατοικίδια…

ε) Στο Συναξάρι του οσίου Γερασίμου του Ιορδανίτου, που η μνήμη του τιμάται στις 4 Μαρτίου και έζησε τον 5ο αιώνα, διασώζεται θαυμαστή μαρτυρία για τη σχέση του με άγριο λιοντάρι, το οποίο είχε θεραπεύσει ο όσιος βγάζοντας αιχμηρό καλάμι από το πόδι του και περιποιούμενος στη συνέχεια την πληγή του. Έκτοτε, το λιοντάρι από ευγνωμοσύνη κινούμενο δεν εγκατέλειψε ποτέ τον άγιο. Φρόντιζε μάλιστα το γαϊδουράκι της λαύρας και το οδηγούσε στις όχθες του ποταμού για βοσκή. Εδώ επιβεβαιώνεται το προφητικό λόγιο: «Τότε θα κάθεται ο λύκος με το αρνί και θα κοιμάται ο πάνθηρας με το κατσίκι αντάμα. Το μοσχαράκι και το λιονταρόπουλο θα βόσκουνε μαζί κι ένα μικρό παιδί θα τα οδηγάει» (Ησ. 11, 6).

στ) Όταν όμως καμηλιέρηδες έκλεψαν το γαϊδουράκι, το λιοντάρι που ενοχοποιήθηκε από τον όσιο Γεράσιμο για την απώλεια υπάκουα ανέλαβε τις εργασίες που έκανε το υποζύγιο. Στη συνέχεια, όμως, βρέθηκε το γαϊδουράκι,

αποδείχθηκε η αθωότητα του λιονταριού, το οποίο έγινε αχώριστος φίλος του γέροντα και των μοναχών. Την ημέρα κοίμησης και ταφής του οσίου το λιοντάρι έλειπε από τη λαύρα. Όταν επέστρεψε, οι μοναχοί το πληροφόρησαν για τον θάνατο του αγίου. Εκείνο αρνούνταν την τροφή και με βρυχηθμούς εξέφραζε τη λύπη του. Τέλος, όπως αναφέρεται στον Συναξαριστή, αφού «ο μαθητής του οσίου έφερε τον λέοντα εις τον τάφον του γέροντος, τότε ο λέων έπεσεν επάνω εις αυτόν και μεγάλως βρυχήσας από τον υπερβολικόν πόνον της του γέροντος αγάπης εξέπνευσε».

ζ) Χρειάζεται όμως προσοχή, διότι όχι σπάνια δημιουργείται κάποια εμπαθής σχέση ανάμεσα στον άνθρωπο και τα κατοικίδια κυρίως ζώα, με αποτέλεσμα να δίδεται περισσότερη σημασία σε αυτά παρά στους ανθρώπους. Η προσκόλληση αυτή μπορεί να έχει ολέθριες πνευματικές συνέπειες. Γι’ αυτό ο Γέροντας Παΐσιος έλεγε: «Ο πνευματικός άνθρωπος δίνει την αγάπη του πρώτα στον Θεό, έπειτα στους ανθρώπους, και την υπερχείλιση της αγάπης του την δίνει στα ζώα και σε όλη την κτίση».